

ה"ת 42685/05/17 - הובלות אלג'מל בע"מ, אברהים אל ג'מאל נגד מדינת ישראל-המשרד להגנת הסביבה

בית משפט השלום בפתח תקווה

ה"ת 42685-05-17 הובלות אלג'מל בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל-המשרד להגנת הסביבה
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת אדנקו סבחת-חיימוביץ
מבקשים 1. הובלות אלג'מל בע"מ
2. אברהים אל ג'מאל
נגד
משיבים מדינת ישראל-המשרד להגנת הסביבה

החלטה

לפניי בקשה להחזרת תפוסים, לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), תשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה").

הבקשה מתייחסת למספר כלי רכב השייכים למבקשים ומשמשים אותם בעבודתם:

1. משאית וולו שמספרה 61-618-70, בבעלות המבקשת 1.
2. משאית מרצדס שמספרה 92-108-33, בבעלות המבקשת 1.
3. משאית וולו שמספרה 73-867-52, בבעלות המבקש 2.
4. משאית מרצדס שמספרה 91-947-33, בבעלות המבקשת 1.
5. נגרר שמספרו 43-011-67, בבעלות המבקשת 1.
6. משאית סקניה שמספרה 61-054-13, בבעלות המבקשת 1.
7. משאית סקניה שמספרה 15-963-58, בבעלות המבקשת 1.

(להלן: "התפוסים"/"כלי הרכב")

רקע

כנגד המבקשים הוגשו שני כתבי אישום המייחסים להם ביצוע עבירות הפוגעות בסביבה, כפי שיפורט להלן.

המבקשת 1 הנה חברה בע"מ והמבקש 2 הנו בעליה והמנהל שלה.

בתקופות הרלוונטיות לשני כתבי האישום, בין השנים 2013-2016, עסקו המבקשים בפינוי והובלת פסולת מתחנות המעבר של חברת מפע"ת בקיבוץ תל יצחק ובמושב ירחיב, אל הבור בטייבה, באמצעות התפוסים ובניגוד לדין.

ביום 9.3.16, ובטרם הוגש כתב אישום כנגד המבקשים, נתפסו כלי הרכב 1, 3 ו-4 על ידי המשטרה הירוקה וביום 21.3.16 הורה בית המשפט על שחרורם בתנאים במסגרת ה"ת 27773-03-16.

בת"פ 64921-05-16 שהוגש במאי 2016 (להלן: "**כתב האישום הראשון**") נטען, כי בין השנים 2013-2014 ביצעו המבקשים עבירות של זיהום מים, הובלת פסולת ללא רישיון עסק, ניהול אתר לסילוק פסולת ללא רישיון עסק, גרימת זיהום אוויר ומפגע ריח, הפעלת אתר לסילוק פסולת ללא התשתיות הנדרשות על פי דין, אי נקיטת אמצעים למניעת בעירה וזיהום אוויר וריח בלתי סביר, אי נקיטה באמצעים לכיבוי בעירה, איסור לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים ופינוי פסולת לאתר שאינו מורשה.

למבקש 2 יוחסו גם עבירות של הפרת אחריות נושא משרה (גרימת זיהום אוויר), הפרת אחריות נושא משרה (הפעלת אתר לסילוק פסולת ללא התשתיות הנדרשות על פי דין), הפרת אחריות נושא משרה (אי נקיטה באמצעים למנוע בעירה וזיהום אוויר וריח בלתי סביר), הפרת אחריות נושא משרה (אי נקיטה באמצעים למנוע בעירה), הפרת אחריות נושא משרה (איסור לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים) והפרת אחריות נושא משרה (פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה).

ביום 21.09.16 נתפסו כלי הרכב 1, 2, 3, 4, 5, 6 על ידי המשטרה הירוקה ובהמשך, לאחר הגשת כתב האישום הנוסף נתפס גם כלי הרכב ה-7.

בת"פ 22481-04-17 שהוגש באפריל 2017 (להלן: "**כתב האישום השני**") הואשמו המבקשים ביחד עם 17 נאשמים נוספים בעבירות שעניינן פגיעה באיכות הסביבה, עבירות שבוצעו בין השנים 2015-2017. למבקשים יוחסו עבירות של הפרה או אי קיום תנאים ברישיון עסק, הפעלת אתר לסילוק פסולת שלא כדין (לרבות אי נקיטת אמצעים וללא התשתיות הדרושות), הפעלת עסק ללא רישיון עסק (הטמנה, שינוע וגריסה), גרימת זיהום אוויר בלתי סביר, אי תשלום היטל מטמנה, השלכת פסולת בניין ופסולת גושית ולכלוך ברשות הרבים, פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה וזיהום מקור מים.

למבקש 2 יוחסו גם עבירות של הפרת אחריות נושא משרה בתאגיד (חוק שמירת הניקיון), הפרת אחריות נושא משרה בתאגיד (חוק אוויר נקי) והפרת אחריות נושא משרה (חוק המים).

ביום 21.5.17 עתרו המבקשים לשחרור התפוסים במסגרת הבקשה שבפניי. נוכח התנגדות המשיבה נקבע דיון במעמד הצדדים בו השלימו טיעוניהם.

טיעוני הצדדים

ב"כ המבקשים עתר להשבת התפוסים וטען, כי מה שמונח על כפות המאזניים זה להיות או לחדול מבחינת המבקשים לנוכח הנזקים הכלכליים הנגרמים להם, וכי הם מצויים על סף פשיטת רגל. לדבריו, מדובר בפגיעה קשה בזכות הקניין וביכולתם של המבקשים להתפרנס.

כמו כן, טען כי עיקר עיסוקם של המבקשים הוא עפר והובלות, כך שמרבית עבודת המבקשים אינה קשורה לתחנות מעבר.

עוד טען ב"כ המבקשים, כי כל הרכבים משועבדים ולכן ספק אם ניתן יהיה לחלט אותם בסוף ההליך העיקרי.

ב"כ המבקשים ציין, כי מדובר בתיק עם היקף רב של חומר חקירה רב שניהולו יקח זמן, ולמשיבה יש אינטרס שהתפוסים ימצאו בשימוש ולא יושבתו, דבר שיפגע בערכם.

עוד טען, ב"כ המבקשים, כי יש לתת משקל לחלוף הזמן מאז נתפסו הרכבים בידי המשיבה.

בתמיכה לעתירתו הפנה ב"כ המבקשים לבש"פ 7715/97 חג'ג' נ' מדינת ישראל, בש"פ 342/06 חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל ורע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל.

ב"כ המשיבה טען, כי אינטרס המדינה הוא למנוע את המשך ביצוע העבירות שהמבקשים מבצעים באופן סדרתי. מטרות התפיסה הגם מניעת עבירות, הרתעה וחילוט התפוסים בסיום ההליך העיקרי.

עוד טען, כי בית המשפט עשה מכבר איזון ושחרר את הרכבים אולם המבקשים חזרו לסורם וביצעו את העבירות שבכתב האישום השני.

ב"כ המשיבה ציין, כי היה קושי בתפיסתה של המשאית ה-7, ולכן זו נתפסה רק לאחר הגשת כתב האישום השני, כך שהעבירות המשיכו להתבצע גם לאחר הגשת אישום זה.

ב"כ המשיבה הפנה להחלטה בה"ת 48403-03-16 אבו סויס נ' המשרד לאיכות הסביבה רמלה מחוז מרכז (07.04.16), שם נקבע כי **"בעת שמדובר באירוע בודד וחד פעמי הנטייה היא לשחרר את המשאית. לעומת זאת, כאשר מדובר באירוע חוזר, המשאית תישאר תפוסה על מנת למנוע פגיעה חוזרת בסביבה"** (סעיף 14 להחלטה, ההדגשות אינן במקור- אס"ח).

עוד טען ב"כ המשיבה, כי המבקשים לא הציגו ראיה לקושי הכלכלי הנתען או למצבת הרכבים שברשותם.

ב"כ המשיבה ציין, כי מדובר בעבירות כלכליות, אשר המציאות מלמדת, כי לעבריינים יש כדאיות כלכלית בהפקדת כספים בקופת בית המשפט כדי לחלץ את הכלים שמניבים להם כסף רב כתוצאה מביצוע העבירות.

ב"כ המשיבה עתר לדחות את הבקשה ולהשאיר את התפוסים בידי המשיבה, מאחר שאין ספק לדידו שהמבקשים ימשיכו לבצע העבירות המיוחסות להם.

המסגרת הנורמטיבית

סעיף 6(2) לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה) תשע"א - 2011 קובע כדלקמן:

"6. התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חיקוק המנוי בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפקח על ביצוע אותו חיקוק -

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (בסעיף זה - פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;"

סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן - "הפקודה") קובע כך:

"34. מסירת התפוס לפי צו

על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לעניין מסוים, או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ ימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהג בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט- הכל בתנאים שייקבעו בצו".

סעיף 32 לפקודה מקנה לשוטר סמכות לתפוס חפץ "אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

תפיסת נכסים בהתאם לסמכות הנ"ל יכולה להתבצע למגוון תכליות; תפיסה למטרת מניעה עתידית של ביצוע עבירות; תפיסה למטרת חילוץ; ותפיסה לצורך הצגת החפץ כראיה בבית המשפט (בש"פ 342/06 **חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל**, (12.3.2006)) (להלן - "עניין לרגו").

דין והכרעה

ההלכה הפסוקה מלמדת, כי התניית שחרור תפוס בהפקדת סכום מזומן או ערבות בנקאית הנה דבר שבשגרה.

כך נקבע בבש"פ 2224/15 **מידברג נ' מדינת ישראל**, (2.4.15, עמוד 5) "**כידוע, התכלית העומדת בבסיס הטלת ערבויות על שחרור רכב תפוס ("חלופת תפיסה") היא הבטחת האפשרות לחילוטו העתידי**" (ההדגשות אינן במקור - אס"ח).

וכן בבש"פ 5550/08 **שמעון נ' מדינת ישראל** (8.7.08, סעיף 6), שם נקבע כי "ככל שאין לזלזל ביתר הערבויות אשר הוטלו על העורר, האפקטיביות שלהן פחותה בהרבה מזו הטמונה בהפקדת כסף מזומן או בהפקדת ערבות בנקאית, ומשכך, **יש צורך בקביעת סכום הפקדה משמעותי אשר יוכל להבטיח את חילוטו העתידי של הרכב**" (ההדגשות אינן במקור - אס"ח).

בעניין לרגו קבע בית המשפט העליון, כי ככל שתכלית התפיסה נותרה בעינה אזי במאזן השיקולים "**יש לבחון האם ניתן באיזון ראוי להשיג את מטרת התפיסה תוך פגיעה פחותה בבעל הקנין בנכס, תוך החלת "חלופת תפיסה" שתגשים כראוי את האינטרסים השונים הפועלים בענין זה**" (עמוד 12, ההדגשות אינן במקור - אס"ח).

תכליות התפיסה של כלי הרכב בבקשה שבפניי הם מניעתית וחילוט בתיק העיקרי ואת אלה יש לאזן מול זכותם הקניינית של המבקשים והפגיעה הכלכלית הנלווית לתפיסתם.

כאמור ככל שמדובר בתפיסה למטרת חילוט ניתן להורות על שחרור התפוסים בתנאים שיקבע בית המשפט להבטחת תכלית זו.

אשר לתכלית המניעה נקבע בעניין לרגו:

"**ביסוד התכלית המניעתית טמון אינטרס ציבורי למנוע, או להקשות באופן ניכר על העברין את מימוש זממו הפלילי באמצעות שלילת החפץ המיועד לשמש אמצעי בביצוע העבירה. סמכות זו היא אמצעי אחד מיני רבים במלחמת רשויות אכיפת החוק בפשיעה**" (עמ' 10).

בעניינו, מדובר בתפוסים אשר חלקם שימשו לביצוע עבירות נוספות שהולידו כתב אישום נוסף חמור כנגד המבקשים, כך שתכלית התפיסה למניעת הישנות ביצוע העבירות הוכחה בפועל על ידי המבקשים אשר חרף החלטה קודמת של בית המשפט שהורה על שחרורם של חלק מהתפוסים בתנאים הם המשיכו בביצוע העבירות.

במקרים של הישנות העבירה בית המשפט העדיף את האינטרס הציבורי על פני זה של המבקשים. כך בבש"פ 4180/11 **מ.ג.ש מיכאל עבודות בטון ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל** (10.6.11) דחה בית המשפט העליון בקשה לשחרור תפוסים בשל הישנות המעשה העברייני:

"**כאן, אין המדובר בעבירה הראשונה הנוגעת לזיהום סביבתי של המערערים. אך אין זה עיקר. כפי**

שציין בית המשפט המחוזי, מונחים בפני בית משפט השלום שני כתבי אישום בשל עבירות דומות שבוצעו לכאורה על ידי משאיות השייכות למבקשים. במסגרת כתב אישום אחד, הוטל צו איסור שימוש במשאית. חלפו כחמישה חודשים ממועד השחרור (של אותה משאית) ושוב מיוחס למבקשים ביצועה של עבירה. יום אחד לאחר מכן בוצעה העבירה מושא כתב האישום בנידון דנא על ידי משאית אחרת של המבקשים, היא המשאית שעומדת במרכז ההליך. תמונה זו מלמדת לכאורה כי האמצעים המידתיים יותר, המוצעים על ידי הסניגור, אינם "עושים רושם" על מרשיו. בנסיבות כאלו, הכף נוטה בבירור לכיוון הוראה בדבר תפיסת המשאית. בית משפט זה אף דן בעבר את המערערים לכך זכות, שעה שהמדינה ביקשה לתפוס כלי רכב אשר ביצעו פעולות המזהמות את הסביבה (ראו בש"פ 8009/07). ואולם דומה כי נקיטת יד רכה בעניינם של המערערים אינה מועילה. אלה ממשיכים לכאורה ללכלך ולזהם ככל העולה על רוחם..." (סעיף 5 להחלטה, ההדגשות אינן במקור - אס"ח).

וכך נקבע גם ברע"פ 607/11 ע. אלחי דאוד עבודות עפר ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל, (21.3.11):

"כפי שעמד על כך בית המשפט המחוזי, יש להעדיף במקרה זה את האינטרס הציבורי על פני טובתם של המבקשים. כנגד המבקשים הוגש בעבר כתב אישום בגין עבירות דומות, ואחת מהמשאיות נשוא בקשה זו אף נתפסה בעבר ושוחררה בכפוף להפקדה כספית. עובדה זו מעידה על כך שלא ניתן לתת אמון במבקשים, אשר חזרו לבצע את אותן עבירות, כי לא יעשו שימוש לא חוקי במשאיות התפוסות. לשיקול זה מתווסף גם הנזק הבלתי הפיך שעלול להיגרם לסביבה כתוצאה מהשלכת פסולת ברשות הרבים (ראו למשל: רע"פ 9747/08 תחריר נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 20.11.2008)). לאור כל זאת, הרי שלא מצאתי פגם במסקנתן של הערכאות הקודמות לפיה אין מקום להחזיר את המשאיות התפוסות לידי המבקשים, אף לא בכפוף להפקדת ערובה. אשר על כן, בקשת רשות הערעור נדחית." (עמוד 3, ההדגשות אינן במקור - אס"ח)

בבש"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל (10.6.99) אליו הפנה ב"כ המבקשים נדחתה הבקשה להשבת התפוסים תוך קביעה נחרצת של בית המשפט העליון, כי:

"חשש לעתיד נלמד מן העבר, ומשידענו כי השופל שופל מועד הוא - שופל נָנֶח - שוב לא יהא זה ראוי אם נתיר לו להתהלך בחולות יבנה חופשי, לחפור חול לרצונו לגונבו. אכן, קיים יסוד סביר להנחה ולחשש כי השופל הָרְגִיל עצמו במעשי-עבירה, ונכון יהא אם נגן על הציבור מפניו ונורה על המשך מעצרו. זו הדרך האחת, כמסתבר, למנוע את גאלי ואת השופל מהמשיך ומעבור עבירות מכוערות שעברו (לכאורה). נודה: מעצרו של השופל מביא על גאלי נזקים כספיים ניכרים, ואולם בהתהלך השופל חופשי נושא הציבור הרחב אף-הוא, כפי שראינו, בנזקים, וראוי הוא הציבור כי נגן עליו מפני שופלים רעים ומרעים" (סעיף 22 לפסק הדין).

בה"ת 48403-03-16 אבו סויס נ' המשרד לאיכות הסביבה רמלה מחוז מרכז (07.04.16), מקרה דומה לענייננו בו המבקשים המשיכו בביצוע העבירות לאחר שחרורה של המשאית בתנאים ובית המשפט דחה הבקשה להשבתה; בה"ת 2337-12-10 נדים כמאל ובניו בע"מ נ' מדינת ישראל (23.2.11) בית המשפט דחה בקשה להשבת משאית

נוכח הרשעת המבקשת בעבירה דומה בסמוך להגשת כתב האישום בגינו נתפסה המשאית, וה"ת 18023-12-11 ארושה תברואה וניקיון בע"מ נ' משטרה ירוקה (42.12.11), בו נדחתה בקשה להשבת תפוסים מאחר שהמבקשים המשיכו בביצוע העבירות אף שטרם הוגש כתב אישום נוסף בעניינם.

בבקשה זו, כלי הרכב 1, 3 ו-4 שוחררו בתנאים בהחלטת בית המשפט מיום 21.3.16, לאחר ביצוע המתואר בכתב האישום הראשון, ואלה נטלו חלק גם בביצוע העבירות המפורטות בכתב האישום השני.

משעסקינן באותם נאשמים, בעליהם של התפוסים- המבקשים שבפניי, הרי שאין מקום לאבחנה בשלב זה בין כלי הרכב 1, 3 ו-4 ליתר כלי הרכב עת בוחנים את תכלית התפיסה של מניעת עבירות בעתיד.

המבקשים חרף תפיסתם ושחרורם בתנאים של כלי הרכב 1, 3 ו-4 המשיכו לבצע בהם ובכלי רכב נוספים עבירות הפוגעות בסביבה, כמפורט בכתב האישום השני.

משהוכיחו המבקשים במעשיהם, כי הם שבים לסורם וממשיכים בביצוע העבירות בגין נתפסו הרכבים ושחררו בתנאים, אין מקום, לטעמי, ליתן בהם אמון ולהורות על שחרורם.

אני ערה לטענות ב"כ המבקשים אודות הפגיעה הכלכלית, וכזו תמיד נלווית לתפיסה אך במקרה דנן לא הוצגו כל ראיות אודות ההשלכות הרווח הגורל האפשריות על עתידה של המבקשת 1 עד כדי פשיטת רגל.

כאמור, תכליות התפיסה נותרו בעינן, כלי הרכב נחוצים למשיבה הן למניעת עבירות בעתיד והן לצורך חילוט בסוף ההליך העיקרי.

המבקשים הפרו ברגל גסה את האמון שניתן בהם עת הורה בית המשפט על שחרורן של 3 מכלי הרכב בעקבות העבירות נשוא כתב האישום הראשון ושבּוּ וביצעו את האמור בכתב האישום השני.

נוכח הישנות העבירות בתוך תקופה של מספר חודשים משחרור חלק מהתפוסים, לא מצאתי, כי קיימת חלופת תפיסה שיש בה לתת מענה באופן שימנע הישנות ביצוע העבירות באמצעותם.

לאור כל האמור, אני סבורה שיש להעדיף את האינטרס הציבורי שבמניעת הישנות העבירות על ידי המשך תפיסת כלי הרכב על פני שחרורם לחלופת תפיסה ועל כן הבקשה נדחית.

בנסיבות אלה מבוטל הדיון שנקבע לשימוע החלטה זו.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים בהקדם.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, כ"ז סיוון תשע"ז, 21 יוני 2017, בהעדר הצדדים.